

Omakotiasujalla ja mökkiläisellä on enää tasan vuosi laittaa jätevesijärjestelmät kuntoon

”Tupakkiaskin kanteen kaverin kanssa tehty suunnitelma ei kunnan rakennusvalvontaan kelpaa.”

Nyt on omakotiasujan ja mökkiläisen aika vastata muutamaan jätevesikysymykseen. Onko omakotitalo tai mökki rakennettu ennen vuotta 2004? Sijaitseeko rakennus luokitellulla pohjavesialueella? Onko rakennus enintään 100 metrin päässä rannasta? Jos vastaus yhteenkin kysymykseen on kyllä, on syytä pikaisesti tarkistaa rakennusten jätevesijärjestelmät. Nyt on enää tasan vuosi aikaa uuden jätevesilain voimaanastumiseen. Vuoden päästä uudet jätevesijärjestelmät pitää olla jo asennettuna. Ei siis riitä, että suunnittelu tai rakentaminen on aloitettu, vaan pitää olla valmista.

31.10.2019 on eräpäivä niille kiinteistöille, joiden jätevesijärjestelmät eivät vielä vastaa ympäristönsuojelulaisissa määritellyn perustason puhdistusvaatimuksia. Lainmukaiset jätevesijärjestelmät on oltava tuolloin asennettuna. Kiire on jo nyt, koska suunnitteluun ja tekemiseen täytyy varata sekä tekijät että laitteet.

Hankaluutta jätevesijärjestelmän uudistamiseen lisää se, että joka kymmenes suomalainen ei tunne asiaa lainkaan. Lisäksi joka kymmenes mökin omistajista sanoo tietävänsä, että jotain pitäisi tehdä, mutta ei tiedä miten edetä. Tulokset ilmenevät Biolanin lokakuussa 2018 teettämästä remonttikyselystä, johon vastasi 1507 suomalaista.

– Nyt ei ole ihan helppo tilanne niille omakotiasujille ja mökkiläisille, joita uusi laki koskee. Moni voi ajatella, että onhan tässä vielä aikaa. Ei ole. Suomessa on rajallinen määrä suunnittelijoita ja tekijöitä, jotka jätevesijärjestelmien uusimiset pystyvät hoitamaan. Kun tuhannet mökkiläiset lähtevät yhtä aikaa sopulilauman lailla liikkeelle, ollaan pahassa pinteessä, toteaa Biolan Ekoasuminen Oy:n jätevesiasiantuntija **Juha Heikkinen**.

”Tupakkiaskin kanteen kaverin kanssa tehty suunnitelma ei kunnan rakennusvalvontaan kelpaa.” Jätevesijärjestelmää ei rakenneta ilman lupaa. Ennen kuin uutta jätevesijärjestelmää päästään rakentamaan, tarvitaan luvat. Hieman helpotusta tuo se, että yleensä kunnasta haetaan toimenpidelupaa raskaamman byrokratian vaativan rakennusluvan sijaan. Joissain kunnissa jätevesijärjestelmien päivitys menee ilmoitusmenettelyn kautta. Jokaisen kannattaa tarkistaa oman kuntansa paikalliset määräykset, koska niissä voi olla eroja. Ennen luvan saamista täytyy kuitenkin olla viranomaisen hyväksymä suunnitelma.

– Todennäköisin ongelma jätevesijärjestelmien uusimisessa ei liity rakennuslupamenettelyyn. Ongelmaksi tulee se, että lupaa varten tarvitaan suunnitelma. Tupakkiaskin kanteen kaverin kanssa tehty suunnitelma ei kunnan rakennusvalvontaan kelpaa. Kiinteistön omistaja tarvitsee suunnittelijan, joka täyttää maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät kelpoisuusvaatimukset. Seuraavassa vaiheessa suunnittelija tekee suunnitelman, joka täyttää maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen ja niiden nojalla annettujen ohjeiden lisäksi talusjätevesiasetuksessa esitetyt vaatimukset. Suunnitelma sisältää lukuisan määrän yksityiskohtia, jotka pitää ottaa huomioon. Tämä kaikki vie aikaa, joten 31.10.2019 koittava eräpäivä ei todellakaan ole kaukana tulevaisuudessa, Heikkinen muistuttaa.

Miksi uusi laki tarvitaan?

Kaikkien ennen vuotta 2004 rakennettujen ja rannassa tai pohjavesialueella sijaitsevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät pitää kunnostaa määräpäivään mennessä. Rantamökit ovat suurin yksittäinen ryhmä, jossa tarvitaan jätevesiremontteja. Arviolta 100 000 rantakiinteistön omistajaa joutuu tekemään jätevesiremontin. Uutta lakia ei ole keksitty kiinteistönomistajien kiusaksi. Taustalla on ympäristönsuojelu.

– Jätevesi on harmaata tai mustaa. Harmaa vesi tulee pelkästä keittiö- ja pesuvedestä. Musta vesi eli talusjätevesi on keittiöstä, pesutiloista ja vesivessoista tulevaa jätevettä. Jätevesi sisältää pohjavedelle ja vesistöille haitallisia aineita, jotka voivat häiritä järven ekologista tasapainoa. Ympäristöön voi levitä mökin tai omakotitalon jätevesien mukana ulosteiden tautibakteereja ja viruksia. Pahimmillaan ne saattavat olla pitkäikäisiä ja levittävät tauteja ympäristöön, Heikkinen kertoo.

Näitä kiinteistöjä uusi jätevesilainsäädäntö koskee

- haja-asutusalueen mökit ja omakotitalot, jotka rakennettu ennen vuotta 2004 ja kiinteistö sijaitsee pohjavesialueella tai enintään 100 metrin päässä rannasta, joissain kunnissa raja voi olla jopa 200 metriä

Vapautuksen saavat mökit ja omakotitalot

- joilla on jo säädökset täyttävä jätevesijärjestelmä
- jotka on liitetty tai liitetään viemäriverkostoon
- joille rakennuslupa on myönnetty vuonna 2004 tai sen jälkeen
- joiden omistaja on syntynyt ennen 9.3.1943
- joissa on kantovesi ja kuivakäymälä, uusi lainsäädäntö koskee kuitenkin myös näitä kiinteistöjä, jos mökille rakennetaan esim. uusi vesivessa

Lainsäätäjä on päättänyt edellä mainittujen lisäksi muista vapautusmahdollisuuksista. Vapautuksen saa, jos ympäristöön aiheutuva kuormitus on kiinteistön käyttö huomioiden vähäistä verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Poikkeusluvalla vapautuksen saa myös, jos jätevesijärjestelmän parantamistoimet aiheuttavat kohtuuttoman korkeita kustannuksia tai ovat tekniseltä toteutukseltaan kohtuuttomia.

– Poikkeusluvista kannattaa olla tarkkana, jos kiinteistö myydään tai sen haltija vaihtuu. Kunnan viranomaisen on voinut myöntää vapautuksen kiinteistön haltijalle, mutta poikkeuslupa raukeaa, kun kiinteistön omistaja tai haltija vaihtuu. Tämä saattaa tulla monelle mökin tai omakotitalon ostajalle harmittavana yllätyksenä, Heikkinen sanoo.

Mökki ilman vesivessaa on rahaa säästävä ekoteko

Kesämökille riittää usein huomattavasti yksinkertaisempi ja edullisempi järjestelmä kuin vakitukselle asunnolle – etenkin, jos mökillä on kuivakäymälä eikä mustia jätevesiä synny. Mökkijärjestelmissä arvostetaan vähäisen huollon tarpeen, pitkän takuuajan ja luotettavan valmistajan lisäksi helppoa asentamista ja asentamismahdollisuutta ilman kaivuutöitä. Monelle mökkiläiselle sopivat ratkaisut löytyvät kompostoivista, polttavista tai pakastavista käymälöistä, joissa ei tarvita vesiviemärintiä lainkaan.

– Kaivuutyöt valmiissa pihassa eivät koskaan ole mukavia, mutta useilla kallioisilla rantatonteilla jätevesijärjestelmän upottaminen maahan on haasteellista tai lähes mahdotonta. Harmaiden vesien puhdistukseen on olemassa maan päälle asennettavia laitteita ja ne pelastavatkin useita rantakiinteistöjä kalliilta jätevesiremonteilta, Biolanin Juha Heikkinen päättää.

Lisätietoja:

Biolan Ekoasuminen Oy:n jätevesiasiantuntija Juha Heikkinen, puh. 0400 700 503, juha.heikkinen@biolan.fi

Biolan on ollut mukana kestävän kehityksen luomisessa koko yli 40-vuotisen historiansa ajan ja on toteuttanut koko liikeideansa kestävän kehityksen ja kierrätysraaka-aineiden hyödyntämisen ehdoilla. Biolan on suomalainen perheyrittäjä ja sen nimi tulee sanoista biologinen lannoitus. Biolan pyrkii vähentämään ihmisen aiheuttamaa ympäristökuormitusta. Kierrätysraaka-aineita hyödyntävien puutarha- ja vihersisustamisen tuotteiden lisäksi valikoimaan kuuluvat ympäristöystävälliset kuivakäymälät, kompostorit, jätevesijärjestelmät, aurinkoenergia sekä veden puhdistus. Näitä ekologisen asumisen ratkaisuja kehittämään, markkinoimaan ja myymään perustettiin tytäryhtiö, Biolan Ekoasuminen Oy, vuonna 2013. www.biolan.fi, www.ekoasuminen.fi